

РЕШЕНИЕ

№ 640

гр. Благоевград, 06.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, VIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на единадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Димитър Р. Беровски

при участието на секретаря Ана Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Димитър Р. Беровски Гражданско дело № 20231210100212 по описа за 2023 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

I. Обстоятелства по производството.

Производството е по реда на Глава тринадесета от ГПК („Основно производство”).

Образувано е по искова молба, подадена от “ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. *****, представлявано от *****, ***** и ***** - управители, чрез пълномощника *****юрисконсулт против Е. Л. М., ЕГН *****, с настоящ адрес с. *****.

Ищецът твърди, че се е намирал в облигационно правоотношение с ответницата, произтичащо от Договор за потребителски кредит от 20.07.2018 г. с № 3033926042. Сочи, че по силата на този договор в качеството си на кредитодател на 20.07.2018г. е предоставил по банковата сметка на заемополучателя Е. Л. М. сума в размер на 3200 лв. Поддържа, че солидарен длъжник с ответницата била третото неучастващо по делото лице ***** М.. Заявява, че впоследствие във връзка с подадени от ответницата Е. Л. М. заявления съответно от 30.11.2018г. и от 01.03.2019г. били сключени два анекса (Анекс № 1 от 06.12.2018г. и Анекс № 2 от 22.03.2019г.), с които били приети коригирани погасителни планове. Навежда, че на срокът на кредита бил 24 месеца, като бил обявил предсрочна изискуемост на кредита на 06.08.2019г., като в тази връзка е било изпратено уведомително писмо на ответницата. Сочи, че понастоящем задълженията на ответницата по процесния договор възлизали, както следва: неплатена главница в размер на 2467,99 лева (две хиляди четиристотин шестдесет и седем лева и деветдесет и девет стотинки); неплатено договорно възнаграждение в размер на 440,63 лева (четиристотин и четиридесет лева и шестдесет и три стотинки), дължимо за периода от 06.08.2019 г. до 06.08.2019г.; законна лихва в размер на 469,90 лева (четиристотин шестдесет и девет лева и деветдесет стотинки), дължима за периода от 06.08.2019 г. до 27.10.2022. Поддържа, че за посочените вземания на 01.11.2022 г. по ч. гр. д. № 2514/2022г. на РС – Благоевград е била издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, срещу която е постъпила възражение от ответницата.

Претендира по реда на чл. 415, ал. 1, т. 3 ГПК ответницата да му заплати неплатено възнаграждение за пакет от допълнителни услуги в размер на 897,93 лева /осемстотин деветдесет и седем лева и деветдесет и три стотинки/.

Ответницата счита предявените срещу нея искове за неоснователни. В тази връзка сочи,

че: не била налице предсрочна изискуемост на посочения договор за кредит. Поддържа, че не били спасени изискванията по ЗПК за предоставяне на преддоговорната информация за сключване на договора. Излага подробни съображения, че клаузите на от договора за кредит били нищожни като противоречащи на чл. 143 ЗЗП и чл. 11, ал. 1, т. 11 и чл. 19 ЗПК. Прави възражение и за изтекла погасителна давност.

По повод подадената искова молба, предмет на разглеждане в настоящото производство са следните искови претенции:

- чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД - относно вземането за сумата 2467,99 лева (две хиляди четиристотин шестдесет и седем лева и деветдесет и девет стотинки) - неплатена главница.

- чл. 422, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 4 ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД във вр. с чл. 430, ал. 2 ТЗ - относно вземането за сумата от 440,63 лева (четиристотин и четиридесет лева и шестдесет и три стотинки), за периода от 06.08.2019 г. до 06.08.2019г. - неплатено договорно възнаграждение.

- чл. 422, ал. 1 във вр. с чл. 415, ал. 4 ГПК във вр. с чл. 86, ал. 1, изр. 1 ЗЗД - относно вземането за сумата от 469,90 лева (четиристотин шестдесет и девет лева и деветдесет стотинки), за периода от 06.08.2019 г. до 27.10.2022г. - законна лихва.

- чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД във вр. с във вр. с чл. 9 ЗЗД - относно вземането за сумата от 897,93 лева /осемстотин деветдесет и седем лева и деветдесет и три стотинки - неплатено възнаграждение за пакет от допълнителни услуги.

За вземанията по така предявените установителни искове е била издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК с № 1345 от 01.11.2022г. по ч. гр. д. № 2514/2022г. на Районен съд – гр. Благоевград, срещу която ответницата, имаща качеството на длъжник в заповедното производство, е депозирала възражение.

По отношение на вземането на предявения осъдителен иск с влязло в сила разпореждане № 2889/01.11.2022г., постановено по ч. гр. д. № 2514/2022г. на РС – гр. Благоевград е било отхвърлено заявлението на ищеца за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК срещу ответницата. С оглед отхвърлянето на заявлението на ищеца (заявител в заповедното производство) са били дадени указания по реда на чл. 415, ал. 1, т. 3 ГПК за предявяване на осъдителен иск за вземането, който осъдителен иск е предявен в настоящото производство.

II. Фактически и правни изводи.

1. Относно допустимостта на предявените искове:

Предявените искове са процесуално допустими. Същите изхождат от легитимирано лице, депозирани са пред компетентния съд и в законоустановения едномесечен срок по чл. 415, ал. 4 ГПК.

2. Относно основателността на предявените искове:

От приетите като писмени доказателства искане за отпускане на потребителски кредит "ПРОФИ КРЕДИТ Стандарт" от 19.07.2018г., Договор за потребителски кредит № 3033926042 от 20.07.2018г., ведно с Погасителен план се установява, че между „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД (като кредитодател) и Е. Л. М. (като кредитополучател) е възникнало валидно облигационно правоотношение. По силата на това облигационно правоотношение „ПРОФИ КРЕДИТ България“ ЕООД е предоставил на Е. Л. М. сума в общ размер на 3200 лв., която сума е преведена на 20.07.2018г. по банковата сметка на кредитополучателя. Превеждането на сумата от 3200 лв. се установява от приложеното по делото платежно нареждане (л. 29 от делото), като това обстоятелство не се оспорва и от ответната страна.

Ответницата се е задължила да погаси заема за срок от 24 месеца, при размер на месечната вноска 197,83 лв., ГПР от 49,89 %, лихвен процент на ден 0,11 % и общо задължение за погасяване по кредита в размер на 4747,92 лв.

В процесния договор за потребителски кредит било уговорено също така и възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на 2400 лв. с размер на вноската по закупен пакет от допълнителни услуги 100 лв., с което общото задължение по кредита е 7147,92 лв., общ размер на вноската 297,83 лв. с дата на погасяване - 6 ден от

месеца.

От съдържанието на процесния договор, общи условия и погасителен план към него става ясно, че действителният годишен процент на разходите /ГПР/ е по-голям от този посочен неправилно в договора от 49,89 %. В тази връзка от съдържанието на договора, общи условия и погасителен план към него се установява, че общият размер на начислените от ищеца задължения, дължими от ответницата по процесния договор за потребителски кредит, е в размер на 7147,92 лв., от които изтеглената главница е само 3200 лв. При това положение действителният ГПР надвишава допустимия съгласно чл. 19, ал. 4 ЗПК размер на ГПР и оскъпяването на кредита в действителност е над пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Не е спорно между страните, че общата сума, която е била заплатена във връзка с процесния договор, е 2886,88 лв.

С оглед самото съдържание на процесния договор за потребителски кредит, общи условия и погасителен план към него се налага изводът, че в случая записаният в договора ГПР /49,89 %/ е формален и не отговаря на фактическото положение. Следователно договорът е сключен в нарушение на чл. 11, т. 10 ЗПК, тъй като не е записан коректният ГПР. По тази причина процесният договор за потребителски кредит от 20.07.2018 г. е нищожен – арг. от чл. 22 ЗПК. На основание чл. 23 ЗПК в този случай длъжникът трябва да върне само чистия размер на главницата и не дължи други суми за лихви, неустойки или други разходи по кредита. В тази връзка следва да се има предвид, че към датата на сключване на процесния договор са приети разпоредбите на ал. 4 и ал. 5 на чл. 19 от ЗПК, в сила от 23.07.2014 г., според които годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения, а клаузите в договори, надвишаващи този размер, се считат нищожни.

По отношение на предявения осъдителен иск за неплатено възнаграждение за пакет от допълнителни услуги е необходимо да се изтъкне следното:

Съдът намира, че клаузите, според които се дължи възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги противоречат на принципите на равнопоставеност и добросъвестност на страните, като са нищожни, като противоречащи на добрите нрави, поради следното:

В т. VI от договора е уговорено и заплащането на възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги в размер на общо 2400 лв. Възнаграждението, което се е задължил да заплати потребителят за предоставения му пакет от допълнителни услуги се явява прекомерно и не отговаря на изискванията на закона. На първо място-предоставените за тази цена услуги не са изчерпателно изброени в договора за потребителски кредит каквото е изискването на императивните разпоредби на закона, а наред с това не е формирана цена за всяка от услугите по отделно. В тази връзка в чл.10а, ал. 4 ЗПК е предвидено, че „Видът, размерът на действието, за което се събират такси и/или комисиони, трябва да бъдат ясно и точно определени в договора за потребителски кредит.”

В противоречие на императивното правило на чл.10, ал.4 ЗПК в процесния договор за различните видове допълнителни услуги е определено общо възнаграждение за плащане в размер на 240 лв. Наред с това заплащането на това възнаграждение от потребителя е предварително, т.е. то е дължимо само за „възможността за предоставянето" на изброените по-горе услуги, както е посочено и в общите условия, и е без значение дали някоя от тези услуги ще бъде използвана по време на действието на сключения между страните договор.

Предвид на изложеното се налага извод, че уговорката за заплащане на възнаграждение за пакет от допълнителни услуги се явява нищожна като противоречаща на императивни правни норми – разпоредбите на чл.10, ал.2 предл. второ и чл.10а, ал. 3 и ал. 4 от Закона за потребителският кредит/ЗПК/. Следва да се посочи, че такива клаузи са в противоречие с изискванията на принципа за добросъвестност и информиране на потребителя. Напротив така формулиран начин на уговорките е подвеждащ и целящ явно заблуждение на потребителя.

Видно от Общите условия на кредитора „Профи Кредит България" ЕООД съставляващи

неразделна част от договора за потребителски кредит съгласно клаузата на чл.А раздел Декларации, в раздел 15 „Допълнителни услуги“ са описани условията, при които потребителят може да се възползва от допълнителни услуги, а именно: Приоритетно разглеждане и изплащане на потребителския кредит; Възможност за отлагане на определен брой погасителни вноски; Възможност за намаляване на определен брой погасителни вноски; Възможност за смяна на дата на падеж; Улеснена процедура за получаване на допълнителни парични средства. В 15.2 Отлагане на вноски от Общите условия е посочено, че „ако договорът за потребителски кредит/ДПК/ е със срок - клиентът може да поиска кредиторът да му отложи една погасителна вноска след платена първа вноска по ДПК." По долу в същата точка е посочено, че това е максималният брой, който може да бъде отложен и който важи за целия срок на ДПК. Записано е, че клиентът може да поиска от кредитора да му отложи на части или закуп допустимия брой погасителни вноски, но не може да поиска отлагане на повече от три последователни погасителни вноски. В подточка а/ са посочени причините, поради които клиента може да поиска отлагането на определения брой погасителни вноски като например: Дългосрочна неработоспособност на клиента или на друго лице, участващо с доходите си в домакинството му; Под дългосрочна се разбира неработоспособност, започнала най-рано от деня на подписването на ДПК и продължаваща повече от три седмици - т.е. при неработоспособност продължила по-малко от три седмици клиента няма право да поиска отлагането на заплащането на погасителна вноска, прекратен трудов договор на клиента или на друго лице, участващо с доходите си в домакинството му, Неплатен отпуск на клиента, който е по-дълъг от 10 дни и др.

Тоест за ползването от потребителя на услуга - отлагане на заплащането на определен брой погасителни вноски е установена процедура, която следва да се спазва преди фактически клиента да има възможността да ползва заплатената вече от него услуга. В подточка б/ е посочена процедурата - клиентът е длъжен да представи на кредитора собственоръчно заверено копие от изброените документи: лекарско заключение, показващо времетраенето на неработоспособността; документ, потвърждаващ регистрация в бюро по труда; заповед за уволнение, споразумение за прекратяване на трудов договор или друг документ, доказващ прекратяване на трудово правоотношение; документ от работодател за намаляване на трудово възнаграждение или забавяне на неговото изплащане; смъртен акт и удостоверение за наследници; документ, доказващ наличие на застрахователни щети.

В чл.15.2.2. от Общите условия е записано, че заявлението заедно със съответните документи, доказващи наличието на посочените условия, трябва да бъде подадено от клиента към кредитора не по-късно от 25 календарни дни от падежа на погасителната вноска. Документите трябва да са издадени не повече от два месеца преди датата на подаване на заявлението. Като отлагането на погасителните вноски зависи в крайна сметка от одобрението на кредитора.

В 15.2.4 от Общите условия е записано, че в случай на отлагане на вноски при условията на чл.15.2 за периода на отлагането клиента дължи пълния размер на отложените вноски съгласно погасителния план, но същите са платими в края на погасителния план.

Аналогични са правилата за намаляване на погасителните вноски изложени в 15.3, 15.3.1, 15.3.3., 15.3.4. в Общите условия. Там в 15.3.4. е посочено, че намаляването влиза в сила от момента на одобрение на заявлението от страна на кредитора.

Или от изложеното се налага извод, че потребителят дължи предварително възнаграждение за услугата, която кредиторът може и да не достави, ако не са спазени правилата, установени от кредитора в ОУ. Нещо повече уговорената услуга се изразява в „може да иска“ никъде не е посочено, че дори да са спазени условията кредиторът е длъжен да даде. Тоест за изменение на договора е нужно съгласие и изключение с тези клаузи от това не е предвидено.

Принципът на добросъвестност и справедливост при договарянето изискват потребителят да заплати такса за реалното ползване на определена услуга, а не хипотетично ползване на

такава. Следователно налице е неравноправна клауза в договора за потребителски кредит, с която потребителят се е задължил да заплати възнаграждение на кредитора за предоставянето на пакет от допълнителни услуги в размер от общо 2400 лв. Нейното заплащане е следвало да бъде възложено като задължение на потребителя едва след като той изпълни всички свои задължения, предвидени в ОУ за доставката ѝ.

Предвид на изложеното съдът приема, че клаузите 15., 15.1., 15.2., 15.3., 15.4 и 15.5 от Общите условия са неравноправни клаузи на основание чл. 143 във вр. с чл. 146 ЗЗП.

Следва да се посочи също така, че този вид договорки са несъстоятелни от правна гледна точка – потребител заплаща цена равна на отпуснатия заем, за да придобие правото да иска при определени условия, доста тясно формулирани и неизпълними практически услуги, да му се измени договорът. И без да плаща и без наличие на условия потребителят може да иска да му се измени договора, но дали това ще стане зависи от насрещно съгласие на заемотателя, което не се променя от тези уговорки, защото никъде не е посечено, че заемотателят е задължен да измени договора. Смисълът на тези уговорки е да се заобиколи императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК, която предвижда, че Годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. По тези съображения налице е и основанието на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД – заобикаляне на закона.

Следва да се има предвид също така, че в чл. 10а, ал. 2 ЗПК изрично е регламентирана забраната да се изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. В случая включените във въпросния пакет т.нар. „допълнителни услуги“, представляват именно услуги във връзка с усвояването и управлението на кредита, поради което и не може да се приеме, че същите попадат в приложното поле на чл. 10а, ал. 1 ЗПК. Регламентираните в последната норма допълнителни услуги са такива, които нямат пряко отношение към насрещните задължения на страните по договора.

За пълнота на изложението следва да се посочи и следното:

Възражението за погасяване по давност на претендираните вземания е неоснователно. В тази връзка следва да се има предвид, че съгласно чл. 114 ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо, като тя се прекъсва при предявяване на иск (чл. 116, б. „б“, предл. 1 ЗЗД) и не тече в хода на самото съдебно производство (чл. 115, ал. 1, б. „ж“ ЗЗД). В принципен план искът се смята за предявен с постъпване на исковата молба в съда (чл. 125 ГПК). Съобразно разпоредбата на чл. 422, ал. 1 ГПК, в хипотезата на предявяване на иск, имащ за предмет установяване съществуването на вземане по издадена заповед за изпълнение, искът се счита предявен от момента на подаване на заявлението за издаване на заповедта за изпълнение, когато е спазен срокът по чл. 415, ал. 4 ГПК. Такъв е и настоящият случай. Посоченият нормативен регламент е изключение от общото правило на цитирания чл. 125 ГПК и като законодателно разрешение е създадено в интерес на кредитора, тъй като свързва материалноправните последици от предявяването на иска с момент, предхождащ депозирането на исковата молба. Към тези последици несъмнено се включва и прекъсване течението на погасителната давност, спиране на давността и правото на законна лихва (вж. в този смисъл мотивите към т. 9 от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. по тълк. дело № 4 от 2013 г. на ОСГТК на ВКС).

Съгласно разпоредбата на чл. 110 ЗЗД вземанията за главница се погасяват с петгодишната давност. Настоящият съдебен състав намира, че същата не е изтекла дотолкова, доколкото към момента на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК - 28.10.2022 г., вземането не е погасено, тъй като крайният падеж на договора е настъпил на дата 06.08.2020 г., който петгодишен срок би изтекъл на 06.08.2025 г. Към 28.10.2022 г. /датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК, по което е образувано ч.гр.д. № 2514/2022 г. по описа на РС - Благоевград/ този давностен срок не е изтекъл.

С оглед изложеното се налагат следните крайни изводи:

Предвид така установената недействителност на договора за потребителски кредит и на основание чл. 23 ГПК ответницата дължи на ищеца само чистата стойност на кредита (главницата), като не дължи лихви или други разходи по кредита.

Общият размер на плащанията, сторени по процесния кредит (2886,88 лв.) покрива изцяло претендираната от ищцовата страна главница.

При това положени всички предявени искове следва да се отхвърлят, като неоснователни.

Относно разноските:

При този изход от делото (неоснователност на предявените искове) на ищеца не се дължат разноски нито за заповедното, нито за настоящото исково производство. На основание чл. 78, ал. 3 ГПК право на разноски има ответницата, която е направила искане за присъждането ѝ на такива. При определяне на дължимите разноски трябва да се съобрази и направеното от процесуалния представител на ищеца възражение за прекомерност за претендираното от ответницата адвокатско възнаграждение. В тази връзка съдът намира възражението за неоснователно. Съгласно чл. 78, ал. 5 ГПК може да се присъди по-нисък размер на разноските за адвокат, ако претендираният размер е прекомерен съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото. В Наредба № 1/09.07.2004 г. са определени минималните адвокатски възнаграждения. Ответницата претендира адвокатско възнаграждение в размер на 900 лв., като с оглед предмета на делото минималният размер на адвокатския хонорар е над тази сума, а именно 727,65, лв. (арг. от чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредбата, съгласно изменение на Наредбата - ДВ, бр. 88 от 04.11.2022 г.), като претендираният адвокатски хонорар е само със 172,36 лв. над това минимално възнаграждение. Следователно исканото адвокатско възнаграждение не е прекомерно, с оглед действителната фактическа и правна сложност на делото. При това положение на ответницата следва на основание чл. 78, ал. 3 ГПК да се присъдят разноски в размер на 900 лв., представляващи заплатено адвокатско възнаграждение.

Ръководейки се от изложените съображения, Районен съд – гр. Благоевград, Гражданско отделение, Осми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковите на „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. *****, представлявано от *****, ***** и ***** - управители против Е. Л. М., ЕГН *****, с настоящ адрес с. *****, **с които се претендира да бъде признато за установено по реда на чл. 422 ГПК, че ответницата дължи на ищеца следните суми**, които са били предмет на Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК с № 1345 от 01.11.2022г., издадена по ч. гр. д. № 2514/2022г. на Районен съд – гр. Благоевград, **а именно:**

- **2467,99 лв. /две хиляди четиристотин шестдесет и седем лева и деветдесет и девет стотинки/** - неплатена главница по Договор за потребителски кредит от 20.07.2018 г. с № 3033926042, **ведно със законната лихва върху тази сума**, считано от датата на подаване на заявлението в съда /28.10.2022г./ до окончателното погасяване.

- **440,63 лв. /четиристотин и четиридесет лева и шестдесет и три стотинки/** - неплатено договорно възнаграждение за периода от 06.08.2019 г. до 06.08.2019г.

- **469,90 лв. /четиристотин шестдесет и девет лева и деветдесет стотинки/** - законна лихва за периода от 06.08.2019 г. до 27.10.2022г.

ОТХВЪРЛЯ, иска, предявен от ищеца „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. *****, представлявано от *****, ***** и ***** - управители срещу ответницата Е. Л. М., ЕГН *****, с настоящ адрес с. *****, с които се претендира ответницата да заплати на ищеца **следната сума:**

- **897,93 лв. /осемстотин деветдесет и седем лева и деветдесет и три стотинки/** -

неплатено възнаграждение за пакет от допълнителни услуги по Договор за потребителски кредит от 20.07.2018 г. с № 3033926042.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, „ПРОФИ КРЕДИТ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК 175074752, със седалище и адрес на управление: гр. *****, представлявано от *****, ***** и ***** - управители **да заплати на** Е. Л. М., ЕГН *****, с настоящ адрес с. **** сумата от **900 лв. /деветстотин лева/**, представляваща общ размер на дължимите разноси по гр. д. № 212/2023г. на РС – гр. Благоевград.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Окръжен съд – гр. Благоевград в двуседмичен срок, считано от връчването на препис на страните по делото. Като въззивната жалба се подава чрез Районен съд – гр.Благоевград.

Съдия при Районен съд – Благоевград: _____